

Familie Van Veldhuizen verving het automatische melksysteem door een zestiggradenmelkstal. Niet omdat de robot slecht functioneerde, stelt Arno van Veldhuizen. 'Het systeem heeft hier ruim tien jaar goed gedraaid. Vergelijk dat maar eens met de allereerste auto.'

De melkrobot is bij ons niet vervangen omdat het systeem niet functioneerde, laat dat duidelijk zijn. We waren na tien jaar toe aan een nieuw melksysteem en door verschillende omstandigheden hebben we niet voor de robot gekozen.' In sterke bewoordingen geeft Arno van Veldhuizen (27) aan hoe frustrerend hij het vindt dat anderen ervan uitgaan dat de robot vanwege gebrekkig functioneren plaats heeft moeten maken voor iets anders.

Vader Gijs (52) en moeder Greet (50) lieten in mei 1992 als eersten in Nederland een automatisch melksysteem op hun bedrijf in Lunteren plaatsen. Vooral de eerste jaren waren zwaar. Leverancier Manus sleutelde ruim twee jaar aan de robot tot het systeem naar wens werkte. Arno van Veldhuizen: 'Na die twee jaar begeleiding heeft het systeem nog acht jaar lang zorgeloos gedraaid. Vergelijk dat maar eens met de eerste auto die ooit gemaakt is. Die is al veel eerder vervangen door een andere versie.'

Ondanks de goede ervaringen met het oude systeem is vorig jaar voor de zeventig melkkoeien een zestiggradenmelkstal geïnstalleerd. Deels lag het hoge investeringsniveau van een nieuw automatisch melksysteem ten grondslag aan deze beslissing. 'We hebben uitgebreid geïnformeerd en uit de offertes bleek dat we ruim 225.000 euro voor een nieuwe robot moesten betalen. Dat is een heleboel geld om alleen te kunnen melken.'

Naast de hoogte van de investering maakte de weidegang onderdeel uit van de beslissing. Deze is in de robotperiode voor de melkkoeien wel gehandhaafd, maar het aantal uren per dag was door het automatisch melksysteem wel minder. 'Al het gras dat de koeien zelf op kunnen halen, scheelt mij in het aantal uren dat ik op de trekker zit. We hebben 38 hectare grond bij het bedrijf waarvan het grootste deel hier in het bos ligt. Daar zitten zoveel scheve stukken bij dat het landwerk veel extra tijd in beslag neemt.'

Begin 2002 verving Van Veldhuizen de melkrobot door een zestiggradenmelkstal

De factor arbeid is zwaarder gaan wegen sinds Gijs van Veldhuizen grotendeels buitenshuis is gaan werken en Arno's broer Martijn (22) na school een baan buiten de boerderij zocht. Naast de zeventig melkkoeien heeft Van Veldhuizen 55.000 volière-opfokkippen en 340 vleesvarkens. Om het werk gedaan te krijgen, heeft Van Veldhuizen 32 uur per week hulp van een scholier uit het leerlingwezen. Ook zijn vrouw Corien (25) werkt naast haar baan buitenshuis mee op het bedrijf.

Omdat het werk nu in minder arbeidsuren afgerond moet worden, lijkt het logischer voor een robot te kiezen. Volgens Van Veld-

Arno van Veldhuizen: 'We melken nu twee keer per dag een uur. Zo blijft het goed vol te houden'

huizen bespaart het automatisch melksysteem wel op arbeid maar staat dit niet in verhouding tot de kosten zolang hij met die investering het werk op het bedrijf niet alleen aan kan.

Korte melktijd

Een stukje dichte vloer tussen de roosters is de enige zichtbare herinnering aan het

automatisch melksysteem in de ligboxenstal. Voor in de stal is in 2002 een nieuwe melkput gebouwd met plaats voor tweemaal negen koeien in zestiggradenstand. Dat is een behoorlijke capaciteit om het quotum van 517.000 kg melk vol te melken. 'Als je tien jaar met een robot gemolken hebt, is de overgang naar vier uur per dag melken te groot', stelt Van Veldhuizen. 'We melken nu twee keer per dag een uur, zo blijft het goed vol te houden.' Wat het melken in de ochtend betreft, kostte het geen extra moeite om het oude ritme van het tweemaal daags melken te herstellen. De controleronde die de veehouder 's ochtends altijd langs de koeien maakte, is nu vervangen door een uur in de melkput. 's Avonds op vaste tijden melken valt nog steeds tegen. 'Ik moet nu alles laten vallen om te gaan melken. Het streven is om kwart voor vijf te starten met melken, maar dat wil nog wel eens een half uurtje later worden. Vroeger kon ik eerst het werk afmaken voor ik naar de koeien

ging.' Toch ziet Van Veldhuizen ook een voordeel in deze vaste melktijden. Door op tijd te beginnen met melken, is hij 's avonds tijdig klaar met het werk bij de koeien. 'Als je klaar bent met melken, kun je ook de deur achter je dicht doen. Ik werk dan op kantoor nog wel eens tot elf uur door, maar buiten is het werk klaar.' Terwijl Van Veldhuizen door de melkput loopt, vertelt hij over de redenen waarom hij voor dit systeem koos. Snel kunnen werken was er één van. Daarnaast wilde hij korte looplijnen houden en moest de melkstal niet te veel ruimte in beslag nemen. Het meest enthousiast is Van Veldhuizen als hij begint over de optic-flow-melkmeters: 'De verwachting is dat je hiermee in de toekomst elektronisch vet en eiwit kunt bepalen en daarom wilde ik deze meters in ieder geval in de put hebben. Op het moment geven ze alleen het celgetal weer. Geen waarde waar je helemaal van uit kunt gaan, maar als er meer dan tweehonderd op staat dan weet ik wel

dat ik die koe in de gaten moet houden.' Het melken in de nieuwe put bevalt goed. De enige aanmerking die Van Veldhuizen heeft, gaat over de te kleine buitendeur in de voorgevel. 'Die deur staat bijna het hele jaar door open tijdens het melken. Dat geeft een gevoel van ruimte, je kunt vanuit de put over het weiland kijken. Als ik dat van tevoren geweten had, was die deur twee keer zo groot geworden.'

Te lage melkproductie

In zijn kantoor pakt Van Veldhuizen de melkregistratieformulieren erbij. Hij toont een rollend jaargemiddelde van 6850 kg melk met 4,26 % vet en 3,44 % eiwit. 'We zitten veel te laag met onze productie.' In 1998 zaten we nog op negenduizend liter per koe, terwijl we alleen kuilgras voerden met daaroverheen een beetje maïs. Maar dat was vóór de IBR-enting met de besmette entstof.' Kort vertelt hij over de invloed die de enting op hun bedrijf heeft gehad. De productie ging onderuit, zeven dode koeien, veel uitval onder de kalveren en de dieren waren niet drachtig te krijgen. De problemen met de koeien maken het moeilijk ieder jaar het quotum vol te melken. Een deel van de melk wordt verleest en verder moeten alle dieren die enigszins produceren aangehouden worden. Van Veldhuizen start de computer op en toont de productiecijfers van de individuele koeien. 'Kijk, er zijn echt wel koeien die het heel goed doen, die halen een BSK van 55. Maar er zitten ook te veel koeien bij die een BSK van 12 hebben. Nu de productie verbetert, is het tijd om echt te gaan selecteren.'

Om de productie weer op het niveau van vroeger te krijgen, richt Van Veldhuizen zich voornamelijk op de voeding. Het huidige rantsoen bestaat uit veertien kilo kuilgras, tien kilo perspulp, tien kilo maïs en anderhalve kilogram tarwe-sojameel. 'Alle melkkoeien krijgen hetzelfde rantsoen, productiegroepen maken kan in onze stal eigenlijk niet. Het liefste zou ik alleen het kuilgras aan het voerhek voeren en alle andere producten via een automaat, vergelijkbaar met het nieuwe systeem van Lely. Door gericht te voeren hou je de kosten het laagst.' Van Veldhuizen's interesse voor automatisering is door de ervaring met het automatisch melksysteem alleen maar gegroeid. Als er iets is wat ik van de robot geleerd heb, dan is het wel dat er altijd meer kan dan je in eerste instantie denkt.'

Christel van Raay

Terug in de melkput

Arno van Veldhuizen: 'Ik moet nu al les laten vallen om te gaan melken'

